

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Novejšini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, esmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjav vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 3-20, pol leta 2-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Princesinja pobegnila s svojim šoferjem.

DUNAJ 25. Glasov neke brzozavke iz Donau-Eschingena je sestra kneza Maksimilijana Egona Fürstenberga pobegnila s svojim šoferjem na Moravsko. Ta beg povzroči velik škandal, ker je knez, kakor znano, tesen prijatelj cesarja Viljema. Po obisku na Dunaju se je cesar Viljem podal v Donau-Eschingen, kjer je bil gost kneza Fürstenberga. Isti je član gospodskih zbornic štirih raznih držav, to je: člen avstrijske, pruske, vittenberške in badenske gospodske zbornice. Knez Fürstenberg je eden najbogatejših plemičev v Avstriji in Evropi.

Demisija Aehrenthala in Schönaicha.

DUNAJ 25. Cesar je odklonil demisijo ministra Aehrenthala in Schönaicha.

DUNAJ 25. Cesar je danes predpoludne v cesarskem dvorcu v posebni audijenci vsprejel ministra za unanije stvari barona Aehrenthala, vojnega ministra FZM Schönaicha in ministrskega predsednika barona Becke. Ob 4 uri in pol se je cesar zopet odpeljal v Schönbrunn.

Avstro-Ogrska in Vatikan.

DUNAJ 25. „Mittagszeitung“ piše, da je zvedela iz dobroobveščene diplomatice, da vlada med rimsko kurijo in avstro-ogrskim ministerstvom za unanije stvari neko napeto razmerje radi afera z nuncijem Granito di Belmonte ter radi znanega dogodka v vikstinski kapeli na dan Velikonoči. Vatikan se brani odpoklicati svojega nuncija, dokler Avstro-Ogrska ne odpokliče poslanika pri Vatikanu grofa Szeceza, ki da je nekako zakrivil afero žida Feilbogensa.

Audijence.

DUNAJ 25. Cesar je danes predpoludne delil cesarski palači splošne audijence.

C. in kr. vojna mornarica.

DUNAJ 25. Glasov brzozavne vesti je vojna ladija „Leopard“ dne 25. t. m. prišla v Nagasaki, kjer ostane dva ali tri tedne. Od tamkaj odpluje v Kagošimo. Na ladiji vse zdravo.

Poslanec Stefan Szluha.

BUDIMPEŠTA 25. Poslanec Stefan Szluha (stranka neodvisnosti) je umrl danes v starosti 58 let.

Močan potres na Ogrskem.

KECKEMET 25. Včeraj zjutraj ob 9¹/₂ se je čutilo tukaj tri valovite potresne sunki. Čez dvajset minut so sledili štirje novi sunki. Prebivalstvo je prestrašeno zbežalo iz hiš in iz cerkva. Valed potresa je padlo s hiš nad 100 dimnikov. Mnogo zidov se je razpočilo. Ob 1 in pol popoldne so se sunki ponovili.

Izstopil iz stranke neodvisnosti.

BUDIMPEŠTA 25. Državni poslanec Gaal je poslal predsedniku stranke neodvisnosti Frantu Koštu pismo, v katerem je prijavil svoj izstop iz stranke neodvisnosti, ker da ne more po svojem prepričanju ostati še nadalje člen stranke.

Parlamentarne volitve v Belgiji.

BRUSELJ 25. Včeraj so se vršile volitve za poslansko zbornico in ga senat. Izvoljena je bila polovica novih členov za obe zbornici. Volitve so se vršile mirno po vsej deželi, le v Sv. Nikolaju je prišlo do neznanih neredov. Kolikor je bilo znano do 11. ure sinoči, bo imela vlada le neznatno večino. V Monsu je propadel minister za industrijo

in delo, senator Hubert, zmaga je liberalno-socialistična lista.

General Robilant.

CARIGRAD 25. Sinoči je bil v Jildizu svečan obred, na katerem sta bila italijanski diplomatski zastopnik in general Robilant, nadležne nekoliko ministrov in maršalov. Oba državnika je potem sultan vsprejel v audijenci. General Robilant je danes odpotoval v Solun.

Potovanje francoskega predsednika na sever.

PARIZ 25. „Figaro“ poroča, da je sedaj definitivno določen čas za obisk predsednika Fallieresa na škandinavskih dvorih in za njegov sestanek s carjem Nikolajem. Ti obiski se bodo vršili v drugi polovici meseca julija. Dne 1. avgusta se predsednik Fallieresa, ki ga bo na vsem potovanju spremljal minister za unanije stvari Pichon, povrne zopet na Francosko.

Sneg v Švici.

BERN 25. Včeraj je močno snežilo po gorah severne Švice. Popoldne je prišel padati sneg tudi v vzhodni Švici, kjer je napravil mnogo škodo po vinogradih. Ob 8 uri zvečer je snežilo tudi v Curibu. Škoda je ogromna. Snežilo je 12 ur. Dober del letine je uničen. Brzozavne in telefonske zveze so pretrgane. Na mnogih krajih je pretrgan tudi železniški promet. Ponesrečilo je tudi več ljudi.

Poslanci Kramar, Hribar in Hlibovicki v Petrogradu.

PETROGRAD 25. Danes so dospeli semkaj poslanci Kramar, Hribar in Hlibovicki. Na kolodvoru so jih pozdravili mestni odborniki ter člani društva „Sokol“ in češke kolonije. Kmalopri svojem prihodu so poslanci posetili predsednika dume. Ker ga niso našli doma, so oddali zanj svoje karte.

Fallieres v Londonu.

PARIZ 25. Danes zjutraj je predsednik Fallieres z ministrom za unanije stvari Pichonom odpotoval v London.

LONDON 25. Predsednik Fallieres je popoldne dospel semkaj. Na kolodvoru ga je vsprejel kralj. Vlada sta se prisrčno pozdravila.

DOVER 25. Predsednik Fallieres je popoldne prispel semkaj ter se je v spremstvu vojvode Connaught odpeljal v London.

Rusija.

Ruski teroristi obsojeni na smrt.

PETROGRAD 25. (Petr. brz. sg.) Na vojnem sodišču je danes končala razprava proti 11 členom bojne organizacije, ki so bili obdolženi mnogih terorističnih činov. Štirje so bili obsojeni na smrt na visilicah, štirje na prisilna dela, dva na izgnanstvo, zadnji je bil pa oproščen.

Avstrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 25. Na začetku današnje seje je posl. Stölzl predlagal naj se ozirom na to, da so glasom zanesljivih informacij poročila ministrstva za deželno brambo o nasilnem maršu solnograške garnize v mnogih točkah napačna, odprejo debato o odgovoru na interpellacijo in naj se isto postavi na dnevni red prihodnje seje. Govornik je pri tem naglašal korektno postopanje batalijonskih in subalternih častnikov. Predlog je bil v sprejet skoraj enoglasno.

Nato je zbornica nadaljevala debato o nuj-

tem predlogu glede volilnih zlorab v Galiciji. Govoril je tudi minister za notranje stvari. — Koncem govora je minister prosil zbornico, naj odkloni nujnost predlogov. Po daljši precej živahni debati je bila nujnost obeh predlogov odklonjena. Prihodnja seja jutri.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 25. Poslanska zbornica je nadaljevala razpravo o proračunu ministrstva za deželno brambo.

Posl. Karol Kmety (stranka neodvisnosti), je izrazil željo, naj se ves kontingent nadomestne rezerve prideli hnovcedu. Vprašanje glede določitve službenega časa spada v pravni krog zakonodaje. Po mnenju vojnega ministra bi povišanje dveletnega službovanja pomenilo povišanje rekrutnega kontingenta za 50%, potemtakem bi se današnji preizkusni stalež povišal za več nego pol milijona mož, kar bi ne zahtevalo le veliko krvno žrtev, m.več tudi denarnih žrtev. Mi ne smemo molodu, militarizmu“ žrtvovati naše eksistence. Negotovo je tudi, bo li mogla Avstrija prenašati to denarno žrtev. Govornik je želel potem pojasniti o stanju priprav za uvedbo hnovcedskega topništva in je zahteval, naj se častniki za hnovcedsko topništvo ne jemljejo iz preostankov artilerijskih častnikov skupne armade. Ustanovi naj se posebna šola za hnovcedske topniške kadete ali naj se pa na akademiji „Ludovica“ ustanovi tozadeven kurz.

Govornik se je zatem bavil z vprašanjem povišanja plač hnovcedskih častnikov. To vprašanje silno razburja ogrsko javno mnenje, ker je v zvezi s povišanjem plač častnikom skupne armade. Pred vsem hoče razpravljati socialno stvar tega vprašanja. V tem oziru je mnenja, da nimajo častniki pravice, da se ž njimi bolje postopa nego li s civilnimi državnimi uradniki.

Politični značaj so dali vprašanju povišanja plač Avstriji, ker so na vsak način delali na to, da se plače povišajo v cesarjevem jubilejnim letu.

Kar se tiče določitve častniških plač, je iste določile določila izvršitve. Nikake ovire pa ni, da določi zakonodajstvo plače s posebnim zakonom. Konecno je govornik izrazil željo, naj se vsajkom prepove nositi bajonet izven službe. Govornik bo glasoval za proračun.

Posl. Jurij Nagy (neodvisna levica) je govoril proti porišanju plač in je predložil resolucijo, s katero se zbornica z ozirom na dogovor, sklenjen med kraljem in koalicijo, zavaruje proti povišanju izdatkov ter se pozivlja vlado, naj takoj prekine pogajanja za pričetu proti določbam dogovora. Nadalje je predložil drugi eventuelni predlog, po katerem privoli zbornica v povišanje plač le v slučaju, ako prizna cesar madjarskemu narodu pravico do službenega in poveljstvenega jezika in to pravico tudi zagotovi.

Govornik je kritikal vlado in vedenje stranke neodvisnosti, zato ga je predsednik večkrat opominjal, naj ostane pri predmetu, sicer da mu odvzame besedo. Govornik je nato opisl razmere v armadi in obžaloval prepogosta prameščenja. Radi obstoječega servilizma zapušča službo mnogo častnikov.

Državni tajnik Bolgar: To je pa vendar preveč. Vsaka stvar ima svoje meje. Niti besedice ni res! Seja je bila na to prekinjena za dve uri.

Žalostne razmere pri c. k. železničnem ravnateljstvu v Trstu.

Naprošeni v to prinašamo po „Slov. Narodu“:

Pred nekaj dnevi je bil imenovan c. kr. revident Rikard Bierhandl, dosedanji računovodja na Dunaju zapadni kolodvor, za podnačelnika prometnega oddelka c. kr. železničnega ravnateljstva v Trstu.

Ta gospod Rikard Bierhandl je bil nekaj časa postajenačelnik v Ottakringu, nekakem postajališču dunajske mestne železnice. Pozneje je služboval na Dunaju na kolodvoru zapadne železnice kakor računovodja. On je — vsestransko priznanega — nemško-nacionalnega mišljenja, razume in govori tudi izključno le nemški in ne pozna niti enega slovanskega, pa tudi ne italijanskega jezika, tako, da mu tudi najbolj naklonjena kvalifikacija ne more priznati v obče kakega — recimo — tudi najmanjšega znanja teh, v ozemlju c. kr. železničnega ravnateljstva v Trstu navadnih jezikov.

Jezikovna nezmožnost gosp. Rikarda Bierhandla za mesto podnačelnika v prometnem oddelku c. kr. tržaškega ravnateljstva je torej evidentna.

Kam in kako daleč sega njegova strokovna izobrazba za prometno službo, o tem prepuščamo rade volje sodbo poklicanim faktorjem, ki naj si dosedanje službovanje tega prometnega podnačelnika natanko ogledajo. Po naši sodbi je naravnost izključeno, da bi se g. Bierhandl odlikoval s kako posebno spretnostjo za prometno službo, ker do sedaj sploh ni še služboval v prometnih oddelkih!

In vkljub temu je, da si imenovan za c. kr. revidenta stoprav 1. januarja 1905, preskočil 6 nadrevidentov (Batagelj, Kordas, Žurek, Culič, Breymann), dva starejša revidenta (Coverizza in Mule) pri prometnem oddelku.

Da je ta g. Rikard Bierhandl napravil velikanski skok, se razvidi iz števila prebitih starejših kolegov, za katere, kakor sploh v obče za vse uradništvo c. k. tržaškega ravnateljstva, pomenja njegova preselitev in njegov vstop na novo tržaško službeno mesto eklatantno poslabšanje v avancementu.

Poleg tega mora vsakdo, ki pozna količjak dandanašnje razmere, uvideti, da je novi podnačelnik prometnega urada zlezal le s pomočjo bogve katere nacionalne ali dvorne protekcije na sedanje važno mesto.

Taki službeni dogodki so najboljše sredstvo, da se vsem drugim uradnikom, ki nimajo drugih protekcij nego svojo kvalifikacijsko listino, pridobljeno z vestnim in temeljitim izvrševanjem svojih dolžnosti in svoje službe, odvzame, takorekoč ukrade. — Vsako veselje do službovanja in vsako nado do trudu primernega plačila z napredovanjem v službi. To velja za vse uradnike brez razlike.

Zlasti pa mora veljati za slovenske uradnike c. kr. tržaškega ravnateljstva. Iz imenovanja g. Bierhandla so se morali vnovič prepričati, da po pravzaprav Slovenci o d vsakega važnejšega službenega mesta pri c. kr. tržaškem ravnateljstvu, ki razteza svojo moč izključno po slovenski in slovanski zemlji, enkrat za vselej izključeni in da so določeni samo za nižja mesta in nižje vrste delo. Saj se kar naprej kliče in pri-

stajali in se šalili in ljubkovali s kazakinjami.

Armenec štacunar v modri čerkeski iz finega sukna z galonami je stal v odprtih vratih, skoz katere je bilo videti sklade pisanih rut, in s ponosom jutrovskega trgovca in v zavest svoje važnosti čakal kupcev. Dva rdeče-bradata, bosa čecenca, ki sta bila prišla od onkraj Te-reka, da bi se pozabavala na praznik, sta čepela pred hišo svojega znanca, leno kadila iz svojih pipic, pljuvala, opazovala ljudstvo in delala med seboj opazke v hitrih goltnikih. Včasih je hitel vojak v svoji navadni obleki, starem plašču, skoz pisane gručice čez trg. Tu in tam je bilo že slišati pijano petje popivajočih kazakov. Vse hiše so bile zaprte, stopnice že prejšnji večer pomite. Celó starke so bile na ulici. Po suhih ulicah so se valjale povsod v prahu pod nogami luščine bučnih in meloničnih peckov. Zrak je bil topel in brezvetrn, jasno nebo modro in čisto. Motnobe belih gorskih grebenov, ki se je videl izza streh, se je zdel čisto blizu in žarel rožnato v žarkih zahajajočega solnca. Tu in tam je zadonel od onkraj reke sem oddaljen, zamlakel strel topa. A nad vasjo so se razlegali v pestrem žamoru veseli, praznični glasovi. (Dalje).

PODLISTEK.

86

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

„Ne, ne vino. Ne omoži se z Lukaško. Jaz te poročim...“ („Kaj tu govorim?“ je pomislil v istem trenutku, ko je izrekel besede. „Ali bom jutri rekel isto? Rekel bom, prav gotovo bom rekel, in zdaj bom ponovil.“ mu je odvrnil notranji glas.) „Ali boš moja žena?“

Ona ga je resno pogledala in njen strah se je zdelo, da je prešel.

„Marjanka, jaz izgubim pamet. Jaz nimam več moči nad seboj. Kar ukažeš, to storim.“ Nežne besede, brez zmisla, so mu same od sebe vrele preko ust.

„No, kaj čenčáš!“ ga je prekinila in ga naenkrat prišla za roko, katero ji je ponujal. A ni pahnila od sebe njegove roke, ampak krepko jo je stisnila s svojimi močnimi, trdnimi prsti. „Mar se go-spodje oženijo s svojimi ljubicami? Pojdi no!“

„Ali boš moja žena? Jaz bom vse...“

„A Lukaško, kam ga deneva?“ je rekla smeje.

Iztrgal ji je svojo roko, ki jo je držala, in krepko objel njeno mlado telo. A kakor košuta je poskočila, zbežala z bosimi nogami in stekla vun na stopnice. Olenin se je osvestil in se prestrašil sam nad seboj. Zdel se je zopet sam sebi v primeri z njo neizrečeno grd. A niti trenutek se ni kesal tega, kar je bil rekel. Šel je v svojo sobo in ne da bi pogledal starcev, ki sta pila tam, se je ulegel in se pogreznil v tako trdno spanje, kakor že davno ne.

XXXV.

Naslednji dan je bil praznik. Zvečer je bil ves narod na ulici, blesteč na zahajajočem solncu s prazničnim lišpom. Trgatev se je obnesla bolje ko po navadi. Ljudje so si odpočivali od trudov. Kazaki so nameravali iti čez mesec dni na pohod in v mnogih družinah so se pripravljali na svatbo.

Na trgu pred občinskim uradom in okoli obeh štacur, ene s sladkarijami in pečki buč in melon, druge z rutami in kotuni, je stalo največ ljudi. Pred občinskim uradom so sedeli na klopi in stali starešine v sivih in črnih častiljivih zipunih, brez našivov in okraskov. Starci so

se z mirnim, umerjenim glasom pomenkovali o letinah in o mladih ljudeh, o občinskih zadevah in o starih časih in dostojanstveno in ravnodušno pogledovali na mlajši narod. Zene in dekleta, ki so hodile mimo njih, so se ustavljale za hip in priklanjale glave. Mladi kazaki so spoštljivo za-držali korak, snemali kučme in jih držali nekaj časa pred obraz. Tedaj so stari prekinjali svoje razgovore in pogledovali — ta strogo, oni prijazno — mimoidoče, počasi snemali kučme in jih počasi zopet posajali na glavo.

Kazaška dekleta se niso bila pričela plesati kolo, ampak so v gručin v svojih svetlobarvnih bešmetih in belih rutah, zavetanih okoli glave in oči, sedela na tleh i po klopeh ob hišah, v senci pred posevnimi žarki solnca, in zvonko kramljala in se smejala. Dečki in deklice so se igrali žogo, visoko je metali v jasno nebo in s krikom in vriščem letali po trgu. — Polodrasla dekleta so na drugem koncu trga že plesala kolo in s tenkimi, plašnimi glasovi čikvala pesmico. Pisarji in mladi fantje, ki so bili prišli za praznik na dopust, v zalih belih novih rdečih čerkeskah, obšitih z galonami, so prazničnimi, veselimi obrazi po dva in po trije, roko v roki hodili od gručice do gručice žen in deklet, po-

vaja k tržaskemu ravnanstvu same trde, izključno le svojega materinskega jezika zmožne Nemce, če ne znane nacionalne provokacije. Dokaz temu je Wieser v Gorici, Koller v Jesenicah, Smidt, dr. Sauter, dr. Heller pri c. kr. ravnanstvu v Trstu, ki so vsi priromali iz nemško-nacionalnih ozirnov na sedanja svoja mesta.

Slovenskih uradnikov ne samo jezikovno, marveč tudi strokovno istotako zmožnih, je na izobilje in vedno na razpolago. Samo, da se jih ne more videti, kadar je treba oddati važnejša mesta. Seveda bi se v kričečem slučaju g. Bierhandla utegnili reči, da slovenski uradniki sploh niso zaprosili za to mesto. To je res. Ker se nikomur tudi ni namignilo, naj se potruži za to mesto, ker bi se drugače vsakdo izmed slovenskih proslavcev, kakor kaže zgodovina, s prošnjo le osmešili!

Pa tudi iz tega razloga se od slovenske strani ni prosilo za to mesto, ker se je smatralo za gotovo stvar, da mora g. nadrevident Breymann, strokovno in jezikovno povsem nevtralen in pravičen uradnik, postati podnačelnik prometnega oddelka v Trstu. O g. Bierhandlu se nikomur niti sanjalo ni, najmanj pa g. Breymannu, ki je bil kakor postajenačelnik predstojnik sedanjega velikega mlajšega svojega „predstojnika“, g. Bierhandla. Gotovo so to neverjetne stvari! Ako se že ni hotelo imenovati g. Breymann za podnačelnika, zakaj se konkurza za to mesto ni anuliralo ali pa ex officio imenovalo Slovenca ali — recimo — kakoga uradnika c. kr. tržaskega ravnanstva? Tega se pač zategadelj ni storilo, ker je bila takoj spočetka določena oseba g. Bierhandla za to mesto!

Slovenski železnični uradniki so se ob priliki tega najnovejšega škandala obrnili na vse slovenske drž. poslance s prošnjo, naj ukrenejo vse potrebno, da se enkrat za vselej prepreči dosedanje sistematično preziranje in zapostavljanje slovenskih uradnikov! In dolžnost slovenskih državnih poslancev je, da se za slovensko uradništvo c. kr. tržaskega ravnanstva zavzamejo z vsemi silami. Če ta Derschattov importni sistem ne poneha kmalu, postane tržasko železnično ravnanstvo pravi pravcati refugij nemško-nacionalnih protežerjev, ki romajo iz vseh koncev in krajev na najlepša tržaska službena mesta, med tem ko se Slovenci menda niti ne marajo sprejeti v konceptno službo in so slovenskim uradnikom namenjena težja in nižja mesta, katerih bi ti „Protektionskinder“ vsled jezikovne in druge nezmogljivosti niti opravljati ne bi mogli. Čuditi pa se je pred vsem dvornemu svetniku g. Rufu, ki, ali pomaga pri tem pristranskem germanizovanju, ali pa — mora mirno gledati, kako mu višji gospodari pošiljajo tuje neznane uradne moči, ki zasedajo najboljša, domačim uradnikom pristojna mesta. V obeh slučajih pa je vloga g. dvornega svetnika žalostna in pravičnega predstojnika ne vredna.

Profesor Gumplowicz o jugoslovanskem vprašanju.

Zagrebaški „Tagblatt“ se je obrnil do znanega učitelja državnega prava in sociologa, profesorja Gumplowicza v Gradcu, s prošnjo, naj bi izrekal svoje mnenje o položaju v Hrvatski.

Profesor Gumplowicz je odgovoril:

Neizmerno želim, da ne morem ustreči Vaši želji, ker me starost in oslabiljenost zdravje ovirata, da ne morem s potrebno pažnjo slediti političnim dogodkom. Specijalno tudi Vašim bojem nasproti Ogrski in Rauchovemu režimu sem sledil jako površno, tako, da mi ni možno javno povedati svoje mnenje o tem.

Odkritosrčno rečeno, so mi tudi podrobnosti teh bojev precej malo interesantne — saj vem itak že, kaj bo iz tega. Z Jugoslovani sta Avstrija in Ogrska skozi stoletja postopali kakor s quantitativno neglede in takov način mišljenja o Jugoslovanih je postal na Dunaju in v Pešti ukoreninjen. Navada. Ali Jugoslovani so se sedaj vzdramili k politični samozvesti in hočejo biti samostojen narod in se nečejo dajati voditi ne od Pešte, ne od Dunaja.

Kar se tu odigrava in se mora odigrati, je naraven proces. V takem procesu zmaga vsikdar večja moč. Na kateri strani pa je v tem procesu večja moč? Samobesni umerno, ne na strani Madjarov, ne na strani Dunaja, marveč na strani Jugoslovancev. Kdor ne vidi tega, mora biti slep. In tako more biti končna zmaga le na strani Jugoslovancev — čim se enkrat ujedinijo ter se ne bodo cepili po strankarskem prepiru. Take odredbe, kakoršnja je Rauchov režim, so le zbodci iz glo in neslanosti — in vse odredbe Raucha so vendarle geste v zadregi.

Kar se danes odigrava pred duševnim očesom sociologa, to je dviganje Jugoslovancev, ki jim pripada politična neodvisnost na spodnji Donavi in na Balkanu. Mi stojimo na pragu velike historične izpremembe, ki polkličje Jugoslovane k samostojnemu narodnemu življenju. Pričakovati bi bilo, da bodo na Dunaju še pravočasno vpoštevali izpremembo in da se bodo ravnali po tem.

Kar se dostaja Madjarov, se že mora občudovati njihovo državniško nadarjenost, ali proti socialnim naravnim

procesom ne koristi nobena državniška nadarjenost — kakor ne more tudi največja medicinska umetnost nič proti smrti vsled starosti obnemoglega starčka!

Zato Vam kličem: nil desperandum!!

Načrt jezikovnega zakona.

Jedno sredstev (morda glavno), s katerimi se ministerstvo Beckovo že nekaj mesecev sem izvija iz neprijetnih in nevarnih situacij, ki sledijo jedna za drugo, je obljuba, da izdeluje načrt zakona, s katerim naj se uredi jezikovni odnos na Češkem. Okolnost pa, da so dete, ki ima izpod peresa barona Becka in njegovih sokolopijentov zagledati — oprostite ta paradoks! — luč sveta, ovijali v tajno, vzbujajo mnenje, da mora biti poročec precej težak. To mnenje podkrepilajo tudi razne govorice, ki so se širile zadnje čase o mukotrpnem sestavljanju tega jezikovnega načrta. Govorilo se je celo, da niti ministrstva Prade in (med tem umrli Peschke) ne poznata vsebine načrta. Tej vesti pa nasprotuje druga, ki se je bila raznesla pred nekoliko dnevi, češ, da so že med členi ministerstva samega nastala taka navskrivanja, da je baron Beck obupal in da se misli odločiti svoji nameri glede sestave in predložitve načrta zakona za ureditev jezikovnega vprašanja. Ta govorica je bila sicer brez podlage, kakor pravi vest, ki jo prinašamo nižje doli. Ali simptomatičnega pomena je, da su se širile take govorice, ki ne vzbujajo posebno ugodnih nad za parlamentarno razpravo o jezikovnem načrtu.

„Kons. Korrespondenz“ poroča sedaj: „V zadnjih dneh so se vršili opetovani medministerijski razgovori, tičeči se načrta jezikovnega zakona, ki so se jih udeleževali ministerijski predsednik bar. Beck ministra rojaka Prašek in Prade. Ta ministrstva torej poznata že elaborat. Dejstvo, da ga nista odklonila a limine, bi kazalo na to, da ni izključena možnost, da se ustvari podlaga za pogajanja. Ob takih okoliščinah utegne biti verjetno, da končno urejeni načrt jezikovnega zakona v bližnjem času brez krize pasira ministerijski svet; pri čemer bosta seveda ministrstva Prade in Prašek precizirala svoje specijelno stališče in ne pritrđita brezpogojno onim določbam v zakonu, ki jih pobijajo Nemci, oziroma Čehi. Ne bi presenetilo, ako bi vsaki rečenih dveh ministrstev-rojakov svoje tozadevno zavarovanje podal v obliki minoritetnega votuma.“

To priobčenje v konservativni korespondenci je — kakor vidimo — jako previdno in rezervirano sestavljeno, kar se čuti iz njega, da si že v ministerstvu samem stojita oistro nasproti češko in nemško stališču. Značilno je tudi, da si ne upa stavljati nikakega prognozičnega glede usode, ki je utegne imeti ta vladni načrt v zbornici sami. Nade pisca ne segajo dalje, nego da načrt pasira ministerijski svet, ne da bi navstala ministerijska kriza. To je pač skromno pričakovanje.

Od kod matura.

Tega leta more Pruska proslaviti poseben jubilej: meseca avgusta bo 200 let, od kar je bila pod prvim pruskim kraljem Friderikom I. izdana prva naredba proti „zlorabi študiranja“. Že tedaj je bil v Pruski naval v viših šolah tako velik, da se je v vseh učnih strokah občutila prenapolnjenost.

Leta 1708 je bil v Pruski uveden izpit zrelosti, in to ne iz razloga, da bi se dobila garancija, da si je kdo pridobil dovoljno predhodno izobrazbenost za pohajanje vseučilišča — kakor to sedaj vsi mislijo — ampak z izrecno namero, da se s tem prepreči in onemari naval na visoke šole. Do tega časa je bila navada, da je dijak-začetnik pokazal svojo zrelost pred dekanom svoje fakultete. Toda tudi „matura“, kakor odredba proti navalu na visoke šole, je pomagala le v prvem času. V Avstriji obstoji izpit zrelosti že le od leta 1850, a v tem letu je kakor znano — reformiran.

Ogrska.

Tajna okrožnica proti narodnostim.

V ministerstvu za notranje stvari v Budimpešti vlada velika razburjenost. Minister Andrássy je izdal namreč tajno okrožnico, v kateri daja oblastim navodila, kako imajo postopati proti narodnostim agitatorjem, proti tisku, kako imajo paziti in kontrolirati delovanje pojedinih narodnostnih korporacij in društev. Kmalom potem je to tajno okrožnico objavil neki slovaški list v vsej celoti. To je izzvalo v ministerstvu veliko razburjenje. Uvedena je stroga preiskava.

Posl. Kmeti in vlada.

Vseučilišni profesor in poslanec Kmeti je izjavil nekemu sodniku „Napa“, da bo stranka neodvisnosti zahtevala od vlade, da se vendar že enkrat izrazi o vladnih namestih.

Posl. Kmeti je nekaka častna izjema med madjarskimi politiki. On graja sedanji režim madjarske koalicije.

Tako je ta poslanec nedavno v ostrih besedah obsojal Rauchov način „vladanja“ na Hrvatskem, izlasti pa nezakonito in nasično umirovljenje prof. Surmina. Žal le, da so taki trezni politiki bele vrane med Madjari.

Drobne politične vesti.

Zaplenjena maloruska revija. Zadnja številka „Ukrainsche Rundschau“, ki izhaja na Dunaju, je bila zaplenjena radi

članka posl. Budzinovskega, pod naslovom: „Einigung ohne Gesetz“ (Združitev brez zakona). Budzinovski bo radi tega sam interperiral v državnem zboru.

Civilna lista portugalskega kralja. Iz Lizbona javljajo, da je finančni minister predložil zbornici zakonski načrt, s katerim se določa civilna lista kralja Manuela na 365 contos reis (= 1.700.000 K). Prav tolika je bila tudi civilna lista pokojnega kralja Karola.

Iz Danske. Danski državni zbor je vsprejel vladno predlogo glede korenite reforme sodstva. Uvede se tudi za gotove stvari porotno sodišče ter ustmenost in javnost pravo sodbe.

Dnevne vesti.

Smrtna kosa. Včeraj je umrla v Barokovljah ga. Marica Piščanc. Kandaš. Pokojnica je hčerka rodoljubne družine Iv. Mar. Kandaš in soproga gosp. Rafaela Piščanc. Prizadeži družini naše sožalje.

Umrli je bivši mnogoletni pevec društva „Kolo, g. Ferdo Pavlič. Pogreb, ki ga priredi novo pogrebno društvo, bo ob 3/4 uri popoldne iz kapele mestne bolnišnice.

Deputacija N. D. O. na namestništvu v stvari obrtnega sodišča. — V zmislu sklepa javnega shoda N. D. O. od 22. t. m. se je v soboto podala na namestništvo deputacija, sestojeca od predsednika N. D. O. dr. J. Mandiča, tajnika Engelmana in dveh delavcev. V odsotnosti namestnika je deputacijo sprejel predsediljni tajnik, okr. gl. Fabiani. Deputacija je sporočila pritožbo slovenskega delavstva ozirom na volitve v obrtno sodišče in naznanila, da se isto v znak protesta ne vdeležijo volitev.

Potem se je deputacija podala k referentu za obrtne stvari, okr. gl. Scarpa. Tu se je odločno protestiralo proti zlorabi zakona za obrtno sodišče in se je naglašalo, da je bila dolžnost namestništva, skrbeti za to, da se zakon poštuje. Gospod referent je sam priznal, da je celo postopanje jako pomankljivo in da do reklamacijske dobe ni bilo vpisanih v volilnih listinah več kot 2000 delavcev. Deputacija je potem naznanila, da se tekom par dni vložijo na namestništvo pritožbo ne samo glede sedanjih volitev, ampak tudi sploh v odpravo napak dotične naredbe, ki onemogočajo pravilne volitve v obrtno sodišče.

K tem volitvam se povrnemo v jutrišnji številki.

Zborovanje društva „Fascio“. — Nezasišana breztahtust. V nedeljo popoldne je sklicalo društvo državnih uslužbencev „Fascio“ zborovanje v gledališče Fenice. Na dnevnem redu je bila razprava o zahtevi po pristanišni dokladi.

V nadaljevanju razprave pa se je dogodilo nekaj nezasišanega, ki zahteva neizogibno od nas, da nič ne poročamo o tem zborovanju.

Na shod so bili pozvani — tako se nam je zdelo — iz društva samega — vsi poslanci brez razlike politične barve. Ker pa je drž. poslanec profesor Mandič sedaj na Dunaju in se zato ni mogel udeležiti shoda, se je opravil pismeno in je izjavil, da bo rad podpisal rečeno zahtevo državnih uslužbencev. In med čitanjem tega na italijanskem jeziku sestavljenega pisma so zborovalci živeli!!! Kaj naj rečemo k temu?! Najprej vabijo poslance; in ko ta obljublja svojo pomoč, prireajo proti njemu demonstracije! Pa dajmo tudi, da posl. Mandič ne bi bil povabljen, bi ostajal njegov korak še vedno (in morda ravno radi tega še bolj) hvalevreden izglede obzirnosti, humanosti, blage in poštene volje, ki ne pozna — ko gre za dobro stvar — ne političnega in ne narodnega nasprotstva. Posl. Mandič je ponudil svojo pomoč, da si je vedel, da so mu oni, ki vodijo društvo, narodni in politični nasprotniki. In na takov dokaz obzirnosti in nepristranosti je prišlovodgovor dejanje, ki je hočem imenovati nečuvno breztahtnost — da si bi mogli opravičeno rabiti neko drugo besedo — in to iz političnega in narodnega sovražstva, kar je tem značilnejše za naše tržasko razmere, ker so to zagrešili državni uradniki!!! Ako povemo še, da stoji društvo „Fascio“ popolnoma pod vplivom italijanske socialne demokracije, je očitno dogodek tem nezasišaneji in smo podali pripek, ki dokazuje, kako razpaljena je ta socialna demokracija v narodnem sovražstvu proti Slovanom!!! Menimo, da bi tudi izvestni Slovenci mogli že enkrat umeti, da je tržasko Slovanstvo le postulat dolžne samohrane, ako je napovedalo neizprosno boj taki — nacionalno-šovinistični socialni demokraciji!!!

Slovenskim državnim uslužbencem kličemo na ves glas: Kdor neče biti izdajca svojega rodu, ne more in ne sme ostati več niti za trenutek členom društva „Fascio“!!! Volitev za obrtno sodišče. V soboto se je vršila volitev za obrtno sodišče od strani delodajalcev. Izvoljeni so bili laško-liberalni kandidati brez vsakršnega volilnega boja. Za I. skupino (veleobrt) je bilo oddanih 123 glasov, za II. skupino (male obrti) 375, za III. skupino (trgovina) 506.

Izid volitev je sledeči: I. skupina. Prised.: Comel inž. Evgen Cozzi Karl, Cravos Friderik Iv., Faber Albert, Mangold Rudolf, Metlicovitz dott. Erminio, Monti Jurij, Mullich Karl, Panfili inž. Henrik, Ritter de Zahony Henrik, Thorach Salomon, Ziffer inž. Artur.

Namestniki: Cimadori inž. Emil, Duodo Ulderik, Fenderl Friderik, Gmeiner Marij, Kalmus Lev, Pontini Viktor Hugo.

Prizivno sodišče: Leopold Brunner, Poltizer Alfred.

II. Skupina. Prisedniki: Bruni Viljem, Caldara Vincenc, Cante Jakob, Cumin Anton, Dalsasso Franc, Ks., Finetti vitez Emil, Kiment Artur, Periatto Evgen, Siberna Ivan, Tamaro Romano, Ursich Josip, Wagner Alfred.

Namestniki: Manià Fran, Moretti Alojz, Picciola Marij, Pirona Albert, Pucalovich Ivan, Scamperle Ivan, Skerk Vincenc, Trojer Evgen.

Prizivno sodišče: Carmelich Gustav, Epfinger Rafael.

III. Skupina. Prisedniki: Buchreiner Egon, Cosulich Albert, Gasser Anton, Kern Henrik, Demetrio Marko, Soletti Karl.

Namestniki: Maccari Anton, Petris Josip, Samaia Marko, Thümmel Rafael.

Prizivno sodišče: Kugy dott. Julij, Weiss Emil.

V nedeljo se je potem vršila volitev prisednikov in namestnikov se strani dela vce v. Laško liberalna stranka sploh ni nameravala postaviti kandidatov, Slovenci pa so proglasili abstinencijo v znak protesta; tako so bili izvoljeni kandidati socijalno-demokratske stranke. Vdeležba je bila nepričakovano pičla; to je važen simptom apatije, ki vlada sedaj v tukajšnjem socijalno-demokratskem taboru. V I. skupini (veleobrt) je glasovalo 1482 delavcev; v II. skupini (male obrti) 402 in v III. skupini (trgovina) 608. Izid volitev je sledeči:

Prva skupina. Prisedniki: Hjeronom Borri, Nikolaj Dinelli, Ivan Calligaris, Edvard Bosiglav, Ivan Zolli, Ferdinand Colobig, Josip Martinolli, Josip Bressovich, Ivan Gropaiž, Ivan Lavrenčak, Ivan Vaccari, Karl Sever. Namestniki: Josip Babich, Franc Caudich, Filip Hafner, Viktor Furlan, Viktor Pacor, Karl Sila.

Prizivno sodišče: Viktor Vrabel, Fran Milost.

Druga skupina. Prisedniki: Anton Sergaus, Ivan Suber, Karl Nasciguerra, Domenik Meneghetti, Franc Mosettig, Marcel Comel, Sisto Luis, Ignacij Ziberna, Nikolaj Chincich, Ivan Holaz, Simon Schneider, Ivan Widman, Pasquale Schurk, Peter Savio.

Namestniki: Virg. Ballaben, Anton Mosettig, Silvij Spazzal, Franc Rainer, Nikolaj Caligaris, Ivan Fernetich, Filip Novak, Ivan Mosettig.

Prizivno sodišče: Ivan Melloch, Anton Cogliolina.

Tretja skupina. Prisedniki: Josip Benenutti, Ivan Zolia, Ludvik Rössler, Ivan Serbo, Viktor Augustinich, Nikolaj Parenzan.

Namestniki: Fran Mullon, Anton Jernejcich, Evgen Cosmatz, Valentin Goriup.

Prizivno sodišče: Emil Geniram, Humbert Holzner.

(Prvega maja na Krasu). Zelo sem se razveselil na mikavnem opisu tega izleta, ker vidim, da se je tudi v našem občinstvu začela vzbujati ljubav do krasne prirode in njenih divot. Kakor planinec že izza mladih nog trdim tudi jaz, da ima naš krsni Kras mnogo divnih lepot, med katere moremo prištevati tudi romantično „Rožansko dolino“ z nje šumečim „Botaškim slapom“, ki v zgodnji pomladi ne zaostaja za slovitim Peričnikom. A žal, da jih je še mnogo med nami, ki niti ne vedo za divno lepoto ravno te doline. Iz te doline odceplja se pa tudi prava gorska pot na „Mali Kras“ do obsežnega razgledišča.

Zato pa vsa čast naši tržaski podružnici S. P. D., ki se tako vro zavzema, da nam odpira krasote naše lepe domovine!

Kdo ne pozna orjaške doline „Dragat razgleda Sv. Primoža, Volnika, Artviža, Vel. Gradišča, Tinjana i t. d., kamor je odprla ravno tržaska podružnica S. P. D. pot s zaznamovanji. Zato bi pa pporočal izletnikom, ki še ne poznajo lepot našega Krasa in bližnjih krajev, da bi se preskrbeli s knjižico „Markirana pot“, ki jo je izdalo „Slovensko plan. društvo“ in kjer najdemo tudi vse krasne točke našega Krasa in bližnje okolice, zaznamovane s znaki in kazipoti, po trž. podr. S. P. D. Nikakor pa po mojem mnenju ni umestno, da bi zaznamovala podružnica vsaki kolovoz in stezo in izlasti tako, ki vodi na razgledišča laških društev, kakor n. pr. „Veduta Alice“.

Gosp. dopisnik mi pa gotovo tudi oprusti, ako k njegovemu opisu napravim še malo opazko.

Pritožuje se, da ni videl na želez, postaji v Borštu nikake besede, kam vodijo zelo vidljivi rudeči znaki in koliko je daljave. Zato opozarjam g. dopisnika, da stoji že več let na zel. postaji v Borštu pri izhodu (ker napisne table se postavljajo pri turah le na izhodišču) velika, lična železna tabla na zelenem drogu z napisom: Mali Kras (548 m.) in pol ure zazn. rud. Slov. plan. dr.

Dalje je pa tudi v „Rožanski dolini“ na veliki skali na tablici obširen napis, ki označa zopet cilj zazn. pot.

Tako upam, da ne bo zamere na nobeni strani.

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija Fran Josip I. dospela v nedeljo v Nagasaki, kjer ostane 5 dni, od tamkaj odpluje v Cingvantan.

Tržaška mala kronika.

Parnik se je potopil v bližini plavajočega doka. Italijanski parnik „Vasta e Guerrera“ iz Katanije, ki je prazen došel sem 21. t. m. iz Benetk in v katerega se je pri pomolu IV nakladalo les, se je predsončnem potopil. Močni veter in razburkano morje sta zaganjali stari parnik proti pomolu. Ob 11. in pol uri po noči je mostvo zapazilo, da je voda prodirala v podpalubje skozi špranjo, ki se je odprla pod vodno črto. Poslalo se je po pomoč na pristanišni kapitanat, od koder je prišel takoj višji pomorski nadzornik Milinković in kap. Frasniz v več piloti na rešilnem parniku „Audax“ in kmalu za njim parna sesalka. Radi neugodne lege se je sklenilo remorkirati poškodovani parnik pod zavetje valoloma. Privezali so ga med tamošnjim plavajočim dkom in valolomom in sesalka je pričela pumpati vodo. Ali „Vasta e Guerrera“ se je kmalu nagnila na obočje; vsaka pomoč je bila zaman. „Audax“ se je pravočasno umaknil s poškodovano pumpo in parnik se je ob 1 in pol uri po noči pogreznil. Leži sedaj položeno na dnu morja 12 m. pod vodno gladino. Jambori molijo iz vodovja. Vse mostvo je bilo pravočasno spravljeno na „Audax“. Včeraj zjutraj je potapljač preiskal natančno lego potopljenega parnika.

Nepošten postrešček. Kovač Josip Komin, star 40 let, stanujoči v ul. Concordia št. 5, je trdno sklenil, da si odslej bode nosil svoje prtljage vedno sam. Evo razloga! Prišel je včeraj ob 10:30 z vlakom na južni kolodvor. Imel je s seboj prtljago, ki jo je izročil postreščku, naj mu jo ponesi na dom. Gospodar je stopal naprej, postrešček za njim. V ul. Ghaga se je gospodar ozrl po postreščku; toda glej sem, gleda tja, gor in dol, zasme se parkrat okolo sebe, ali postreščka ni bilo nikjer in nikoder. Slednjič je šel naznanit stvar policiji in povedal, da v prtljagi je bilo oblačila za 12 K, orožja za 10 K, dva para čevljev za 24 K, budilnik in znesek 1,38 K. Policija je ob 11. uri aretirala postreščka, imenom Ivan V., star 16 let iz Muji, stanujoči... nikjer. Rekel je, da je skril prtljago v neki veži ulice Solitario. En redar je šel po prtljago, drugi pa je postreščka spremil v hotel Tigor.

Detomor. Dijak Marij Purič, star 10 let, stanujoči v ul. Fornace št. 9, je našel včeraj med kamenjem v ul. Vespucci zavitek iz listov in cunj. Odprl je zavitek in našel v njem truplo novorojenke.

Zdravniški pregled je konstatiral, da je dete rojeno redno po 9 mesecih in da je bilo izpostavljeno že od včeraj. Z vozom podjetja Zimolo so prenesli truplo k Sv. Juštu.

Koledar in vreme. — Danes: Filip Nerij — Jutri: Magdalena Pac. dev. — Temperatura včeraj 2. uri popoldne + 19° Cels. — Vreme včeraj lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: — Oblačno spremenljivo. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina. V začetku še lepo, potem motno.

Smešnica. — Pijanec gredi iz krčme domov: „Res, škoda, da ima človek samo dve nogi; ako bi imel štiri noge bi mogel še enkrat toliko piti!“

Društvene vesti.

„Učiteljsko društvo za Trst in okolico“ naznanja ponovno, da bo prihodnja pevka vaja (izjemoma, ker je v četrtek praznik), v sredo 27. t. m. ob 5 pop. v „Trg. domu“ (via S. Francesco 2), h kateri vabi uljudno vse svoje pevke in pevce.

Dalje naznanja, da je društvena soba (via Galatti 12. II.), kjer so na razpolago društvnikom stanovski listi in knjižnica, odprta vsaki dan od 10. do 11. predpop. lude; od 3. junija t. l. dalje pa tudi vsako sredo popoldne in to od 5.—6. ure.

Do videnja v obilnem številu na pevski vaji in v društvenih prostorih!

Tamburaški odsek „Kola“ naznanja svojim členom, da se vrši današnja vaja ulica Stadion št. 19 („Tržaško podporno in brašno društvo“).

Odbornice ženske podružnice sv. Cirila in Metodija so nujno vabljeni na sejo, ki bo jutri v sredo ob 5. uri pop. v zavodu sv. Nikolaja ul. Farnetto št. 18.

„Slovansko pevsko društvo“ vabi svoje člene na posvetovanje, ki se bo vršilo jutri v sredo ob 8. in pol uri zvečer v zgornjem prostoru restavracije „Balkan“. Ker se bo na tem sestanku sklepalo o nadaljnjem obstoju društva, prosijo podpisani da se istega prav gotovo vsi člani vdeležijo.

Odbor S. P. D.

Darovi.

Za podružnico dr. sv. Cir. in Met na Greti nabralo se je v veseli družbi na osmici pri Hrvatci na Trsteniku 2 kroni 20 stot.

Vesti iz Goriške.

Iz Sežane smo prejeli in objavljamo: Z ozirom na notico, priobčeno v vašem cenjenem listu z dne 24. t. m. št. 134. pod naslovom: „Pomanjkanje pismonoše in nabiralnih škrinjic v Sežani“, se čislano uredništvo uljudno prosi, da objavi resnici na ljubo naslednji uradni popravek. Iz gori omenjene notice v „Edinosti“, je razvidno, da ne pozna dotični g. dopisnik niti železniškega urnika, ker trdi med drugim, da prihajajo iz Trsta poštna pošiljstva z vlakom ob 1 in pol uri

popoldne. Tega vlaka ne pozna v Sežani nikdo, razun omenjenega g. dopisnika. Velika iaz je tudi trditev, da je treba čakati po 24 in še več ur, preden se raznesejo na pošto dotpela pisma naslovljenecem po Sežani. Tržaška in druga pošta dobaja v Sežano na kolodvor že zjutraj ob 9. in pa ob 11:40 pred popoldnem; o tem naj se izvoli g. dopisnik prepričati na železniškem urniku. Večina te pošte se dostavi dotičnim naslovljenecem, osobito po gg. trgovcem že popoldne, ostalo pa popoldne med pol 1. in 3. uru.

Dopisnik se pritožuje nadalje, da je skrita poštna nabiralna škrinjica nekje na poštne uradu, in to na tak način, da jo ni mogče najti na prvi pogled. Na to odgovarjamo, da so v mestih (v Trstu) prav na ta način nameščene poštna nabiralnice v zidu uradnega poslopja, in pri tem na zadosti očitnem mestu, tako da ve za nabiralnico že vsak otrok v Sežani.

Resnica pa je, da ni v celi Sežani nikjer pisemske poštna nabiralnice razun omenjene na uradnem poštne poslopju in pa v veži železniške postaje sežanske; a na tem nedostatu nima krivde tukajšnji poštni urad, ampak cenjeno občinstvo, ker ne prosi novih nabiralnic.

Kar se pa tiče dostavljanja pošiljatev, trdi podpisani urad s polno zavestjo, da vrši podredjeno poštno osobje svojo dolžnost v polni meri točno, in da ni morda nijednega sežančana, kateri bi se zamogel kaj pritoževati v tem oziru.

C. kr. poštni in brzojavni urad v Sežani dne 25. velikega travna.

Vekoslav Škerl

c. k. poštar.

Zmaga I. sloven. in blamaža ital. dirkača. Potom zaupnika smo prejeli iz Gorice, dne 24. t. m. sledeče:

Guido Pallich telovadeč in pešec „Gimnastice“ u Gorici pozval je g. Edvarda Rusjana, zmagovalca v mednarodni dirki za leto 1907—08 na medsebojno tekmo.

Stvar se je imela vršiti danes točno ob 9 uri predp. ob kakoršnem si bodi vremenju, in sicer sta imela tekmovalca preteči daljavo 100 m. na telovadnem trgu, najprej gosp. Rusjan s kolesom, a g. Pallich peš, potlej pa oba s kolesi.

Ker pa g. Pallichu k omenjeni tekmi sploh ni bilo in je gospod Rusjan kljub slabemu vremenu s pričami vred 30 min. čakal, je g. Rusjan bil proglašen zmagovalcem ter opravičen, da zahteva od nasprotnika dogovorjeno stavo K 30.— in sicer K 20 za družbo Sv. Cirila in Metodija in K 10 za kolesarsko društvo „Gorica“.

Omeniti je, da se je imela omenjena tekma vršiti že minulo nedeljo, a g. Pallichu je že prej nego je prišel naš „prvi dirkač“, padlo srce najbrže v... blake ter se je odstranil. Radi tega se je imela tekma danes ponoviti.

Nesramno je pa od neznanega dopisnika v „Piccolo“ in „Corriere friulano“, ki piše, da so Slovenci g. Pallicha pri trenazi na dirkališču nadlegovali. Omenjeni gospod je dobro vedel, da bi se ne smel niti prikazati se in še manje pa vaditi, ker je kol. društvo „Gorica“ potom pogodbe začasno prevzelo dirkališča ter je le svojim članom dovolilo vstop. Društvo je tudi dalo pravočasno na na izven dirkališča razveseliti svarilne tablice v slovenskem in italijanskem jeziku.

Lažnjive vesti v italijanskih časopisih so pripomogle da so prihajali Italijani vsaki večer prežati na Slovence, vežbaječe se na dirkališču.

Naj se le jezijo, zmagovalci smo mi!

Navzoče priče.

Iz Sežane. Občinske volitve bi se bile imele vršiti že meseca februarja. Sedaj se bližajo. Želeti je, da bi bili izvoljeni v ob-

Tužnim srcem naznanjajo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je njihova preljubljena soproga in mati

Marica Piščanc

roj. Kanduš

po dolgi in mučni bolezni, previdena se svetotajstvi za umirajoče, danes popoldne mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v sredo 27. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Barkovljah.

Barkovlje, 25. maja 1908.

Žalnoči soprog in otroci.

Zdravnik in ranocelnik
Dr. Dinko Tecilazič
ima svoj ambulatorij
ZA OTROŠKE BOLEZNI
v ulici Stadion 6. I. n. Telefon 18, IV
(gledal. Penice)
ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Čevljarnica Chianoussi

ulica S. Giacomo št. 3

O priliki birme

Velika izbira čevljev za mo-

ške in ženske.

po najdogovornejših cenah.

Velika izbira platnenih čevljev.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poulands. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

SUKNA

n modno blago

za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem.

TVORNIŠKE CENE. VZORCI FRANKO.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Proda se ali da v najem nov dvorec

(birše stanovanje pesnika Gregorčiča) nahajajoč se na prijaznem gričku na Gradišču v Vipavski dolini pri Gorici. Isti je obdan s 50.000 m² zemljišča, koje sestoji iz vinogradov, sadnih vrtov in gozda. Dvorec ima 14 prostorov, konjarnico, kolnico (lopo), skedenj, vrt, verando, vodo-studenčnico in iz vodnjaka. Sploh vse potrebno, kar spada k dobro urejenemu dvorcu. Solnčnata lega, nič prahu, krasen razgled po okolici; pripraven kraj za zdravilišče, 30 minut oddaljeno od postaje Prvačina.

Natančneje se izve pri

g. FRAN-u MIKLUŠ-u, Gradišče, pošta Renče

V pekarni in sladničarni

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfinije moke, čokolade fina dezertna vina v buteljkah, raznovratne blakote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte, in krokante.

Prodajo se plodonosna jajca ::

(za podlaganje) velikih kokoši, ukusnega mesa ter dobrih nosilk.

Na razpolago so sledeče pasme:

Plymouth, Roks eueoli, Arpingston Fulvae, lele Wyandottes, jerebičaste, zlatorumene in srebraste.

Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“ pod št. 637.

Pohištvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malignan 7

ainski zastop samo taki može, ki bodo res delali za blagor in napredek sežanske občine. Izlasti mora biti iskrena želja vsakomur, da bi se ponavljali bratomorni prepri med par sto duš, ki jih šteje prebivalstvo Sežane. Ne le da se nam radi taci preprirovo smejejo Italijani in Nemci, ampak je to na veliko škodo našemu napredku. Izvolili naj bi se može razumni in zmorni za dobro občinsko upravo. Potem bomo vsi zadovoljni. Na tak vspeh volitev naj delajo vsi, ki res ljubijo to našo občino.

Občinar.

K dogodku v Dutovljah v gostilni na pošt smo nprošeni, da objavimo nastopno pojasnilo.

Ker bi vtegnil kdo misliti, da je bil na dotičnem dogodku udeleženi gospod Josip Rože iz Trsta, oziroma njegov sin, izvolite objaviti, da temu ni tako in da se dotičnik, ki je bil udeleženi, imenuje Mihael Rože, uslužben v svobodni luki v Trstu.

Koliko se redi živine v goriškem glavarstvu? Koncem lanskega leta je bilo v goriškem sodnijskem okraju 1 zrebec, 299 kobil; 242 konj, 2 zrebeti in 3 mule ter 34 oslov; 59 bikov, 4460 krav, 2302 oslov in 1734 telet; 378 ovac, 130 koz in 6994 prešičev. — V ajdovskem sodnijskem okraju se je našlo: 1 zrebec, 77 kobil, 126 konj, 3 zrebeta, 3 mule in 43 oslov; 21 bikov, 3082 krav, 1094 volov, 1586 telet, 242 ovac, 18 koz in 3364 prešičev. — V sodnijskem okraju kanalskem je bilo 59 kobil, 48 konj, 11 zrebet, 1 mula in 38 oslov; 37 bikov, 2473 krav, 997 volov, 1955 telet, 1037 ovac, 4 koz in 1693 prešičev. — Torej skupaj 2 zrebca, 435 kobil, 606 konj, 16 zrebet, 7 mul, 115 oslov, 117 bikov, 10.015 krav, 4393 volov, 5275 telet, 1657 ovac, 142 koz in 12.051 prešičev. — Bikov plemenjakov čiste pasme za osrednjo živinorejsko ozemlje določenih, potrebuje goriški okraj 39, ajdovski 19 in kanalski 22.

Vesti iz Kranjske.

Mlekarna v St. Lovrencu na Dolenskem dobi 2000 kron državne podpore. Za kranjski jubilejni spreved na Dunaja je darovala »Kranjska hranilnica« 1000 kron.

Novo društvo. Deželno predsedstvo za Kranjsko je vsprejelo na znanje pravila »Krožka mestnih uradnikov v Ljubljani«. Društvo je nepolitično in ima namen povspesovati stanovske koristi, gojiti družabnost, kolegijskosti ter podpirati v izrednih slučajih svoje člene in njih rodbine.

Razpisano je mesto pisarniškega pomočnika pri c. kr. sodišču v Cerknem.

Gospodarstvo.

Sredstvo proti gosenicam.

Vsposno sredstvo za uničevanje gosenic je sledeči: Vzeti je 1 liter navadnega petroleja ter je uliti vanj 1 liter navadne vode. To se vse skup pomeša. Zatem se vzame židarski čopič, se ga namoči v to mešanico in se z njim poškrubi gosenice. To se lažje napravi z brizgalnico, kakorino se rabi za rto. V 24 urah poginejo vse gosenice, ki so bile polite s to mešanico. To delo se opravlja najlažje zjutraj in zvečer, ko so gosenice skupaj na ležišču, ker po dnevu se gosenice razlezejo na pašo po drevju.

Zadnje brzozjavne vesti.

Demonstracije v Karlovih varih.

KARLOVI VARI 25. Vkljub prepovedi so večeraj češko-narodni socijalisti skušali imeti v Češki Besedi v Karlovih varih shod. Pred poslopjem zbrani Nemci, katerim je bilo tudi prepovedano zborovati, so skušali udreti v Besedo, pri čemer je bil Nemec, knjigovodja Josip Kaspar, ranjen na glavi. Velede tega so bili Nemci še bolj razburjeni. Proti Besedi so metali kamenje. Okrajnemu glavarju in državnemu poslancu profesorju Lösslju se je posrečilo pomiriti množico, potem ko so Čehi v skupinah zapustili Besedo. Zvečer so Nemci zopet poskušali demonstrirati pred Besedo, vendar je to preprečilo oziroščništvo in policija.

Izjava.

Ker se je prišlo na sled, da se izdaja gosp. Hinko Martelanc za blagajnika pevskega društva »Adrija« v Barkovljah, izjavlja podpisani odbor, da nima imenovan gospod pri društvu nikakega odborniškega mesta, ter da je pravi društveni blagajnik gosp. ANTON VODOPIVEC.

Barkovlje, 25. maja 1908.

Odbor

pevskega društva »ADRIJA« v Barkovljah

MALI OGLASI.

Ivan Ostrovska naznanja svojim prijateljem in slav. občinstvu, da prevzame gostilno v ulici del Bosco v četrti 28. t. m. Točil boma belo vipavsko, črno istrsko in dalnatiško vino kakor tudi izvrstno pivo. Kuhinja bo preskrbljena s gorkimi in miznimi jedili. Priporočila se udani Ivan Ostrovska.

Štanjel Kobdil najlepši kraj za izletnike in letovišče; restavracija Stare pri postaji. Točil se izvrstne kraški teran, vipavsko belo, pivo Puntigam. — Priporočila se A. Stare, gostilničar. 713

Mlad sodni uradnik išče takoj sobo s hrano najraje v bližini ljudskega vrta in Acquedotta. Ponudbe na »Edinost« pod št. 768. [766]

Gospa v Rojano sprejme uradnike na hrano. Naslov pove »Ins. odd. Edin.« 765

Mlad udovec epe in zdrave zunanosti z nekaj vrednosti se želi seznaniti z gospodično ali udovo od 38 do 44 let starosti, z nekoliko vrednosti, brez otrok, zdravega in poštenega stanja. Resne ponudbe pod naslov: »Belovar št. 27« poste restante, glavna pošta, Trst. 744

Išče se dekla za gostilno, ki je zmorna kuhati. Zglašiti se v »Konsumnem društvu v Rojano. 754

Nova hiša nad Salita di Greta št. P. 432. Mala stanovanja, 2 sobi, sobica, kuhinja, na razpolago takoj ali za 24. avgusta t. l. Najemina 490—480 K. — Informacije via Lavatoio 4, I. nadst. 758

Prodajalnice jestvin

Peter Peternel, Trst
ulica Giulia 76.

Prodaja: kavo, riž, testenine, sladkor, moko, masla, mlie, olje, sveže la suho sadje, kostanj, strobi, sočivje itd. Pošne pošiljave na deželo od 5 kg naprej. Otrbi, moka, oves na drobno la debelo po konkurenčnih cenah.

Vsak dan sveže blago.

VELIKO SKLADIŠČE

All'Universo

Trst, Piazza Carlo Goldoni št. 1

Ob priliki birmo veliki dohodi oblek iz modernega blaga za dečke.

Elegantni kroji.

Bogata izbira oblačil vsake barve, belih, erême, modrih itd. itd. za otroke.

Tvrdka z lesom EMILIO SEGRE

v Trstu

je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori št. 8 (vogal ulice Annunziata) n Ulica Scorzeria št. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

Irgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11.

Novi dohodi blaga. Pajčolani od gld. 1-80 naprej, cvetlice in vse potrebno za birmo, po najnižjih cenah.

Kdor trpi

na hemerojdah, revmatizmu, protinu, glavobolu in zastarelih tajnih boleznih zamore ozdraviti s pomočjo

Odvarok (Decotti) Sarsaparilje Prendini

6 odvarokov za K 1-20 pošlje po poštne povzetju

Odlikovana lekarna Prendini Passo di Piazza št. 2.

BONIVENTO & Comp.

Artistično . kromolitografijni zavod I. reda

TRST, ulica Tiziano Vecellio št. 4. — Tel. 19-97

Sprejema vsakovrstna trgovinska dela, reklamne lepake, naslove, napisne listke itd. in jamči za perfektno in lepo izvršitev.

Poseduje stroj povsem nov in najnovejšega zistema.

Originalni francoski aparati svetovne tovarne

V. Vermorel di Villefranche (Rhône)

so najboljši in priznani od vseh vinogradnikov.

Posebno priporočljivi so:

brizgalnice »ECLAIR« proti peronospori, žvepalnica »TORPILLE«, proti oidiju; injektor »EXCELSIOR« proti filoksari; acetilenska svetilka »MEDUSA« proti trtnim črvom.

Kakor nadomestilo navadne zmesi na podlagi modre galice in apna je hipna zmes Eclair-Vermorel.

komodna, vspešna ter se drži peres. Predmeti za menjavo pri vseh aparatih. Ceniki in opisi na željo zastoj in poštne prosto pri izključnem zastopniku za Avstro-Ogrsko

T. Doswald, Trst Piazza Lipsia št. 6.

Pozor Bazovci! in nje okoličani! — V Bazovci pri Trstu, prej mitnica, odprl je novo prodajalno obuvale ter se priporoča udani Josip Vodopivec. 703

Birma! Ure zlate in srebrne z verižicami vsake vrste po najzmernejših cenah pri urarju GIOV. PLISKA, Corso 13. 673

Tvrdka Ivan Simitz Barriera 32 s filijalko v ul. Giosue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem novo. Specijaliteta drobnih premetov za krojače. 1349

Izučeni trgov. pomočniki dela ve sprejmejo za razpošiljalno tvrdko. — Ponudbe post »Postfach N. 69« Trst 7. 760

UMETNI ZOBJE

Plombliranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Arturo Petruzzi pok. An kovač-mehanič za stroje in motorje

Tovarna štedilnih peči (SPARHERD) TRST, ulica Fondares št. 10. TELEFON št. 92

A. Millovata

mehanična delalnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi nikelovanja.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarin Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove (vogal Torrente). „Alla CIMA di Lando“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, kostumi za otroke. Povrtniki, močne jape, kateh raznih paletetov. Obleke sa dom in dolo. Dajati ebleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (prti angliški). Specijaliteta: blago tu in imozumst avara. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovi modri, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

priznan kakor najboljši in neprekoslva vrsta vseh gumijevih blagin in predmetov in njihovih nabavlj. — GUMIJETNA GARANCUA — M. Gál — Trst, Corso 4. Pošiljave po gld. 2, 3, 4, 5. Delalica pasov, klinih pasov, elastčnih nogavic, obvez, ravnodolcev, ber-gelj in bidet, frigateerji od gl. 1-20 naprej. Toplometri za vročilo K 2, nav. K — 50.

Poreška klet. Filijalka na Opčinah 178

Podpisani prodaja naravna vina lastnega delka iz lastnih vinogradov, nahajajočih se v obli lici Poreča. CENE:

Zeran	v sodih najmanj 56 litrov	po 16 kr. liter
Vino belo	v sodih najmanj 56 lit.	„ 20 „ „
Domači tropinovec		„ 60 „ „

Za trgovce cene po dogovoru.

Razpošilja se po povzetju. — Vračunjene sodov se jemlje nazaj, ako so nepokvarjeni in pri prevoza.

Ivan Stanich

voleposesnik v Istri

Eduvard Sauli

odlikovani klepar

Trst, ulica Pozzacchera št. 2

NOVA SPECIJALITETA:

kovinaste črke.

ZALOGA PIVA

STEINFELD

iz tovarne

Bratov Reininghaus

in iz meščanske tovarne

„Pilsner Urquell“

v Plznu

v sodčkih kakor tudi v buteljkah.

ZALOGA

Mattonijev Giesshübler

vedno sveže kisle vode pri

ANTONIO DEJAK, junior

TRST, via degli Artisti št. 9 in 11

TELEFON št. 505

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini št. 1

nasproti cerke sv. Antona noveg.

vsakovrstne verižice po pravih tovar

nižjih cenah.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerno. Počkaj & Kögl.

Hotel Balkan